

บันทึกข้อความ

กรมการปกครอง
ที่ 3940
วันที่ 11 มิ.ย. 2541

12/23

ส่วนราชการ สำนักงานที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
ที่ วันที่ 3 กรกฎาคม 2541
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

กราบเรียน ท่านนายกรัฐมนตรี (ผ่านท่านรัฐมนตรีฯ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

ด้วยท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้ปรารภว่า สมควรที่รัฐบาลจะพิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง และข้าราชการระดับสูง และได้มอบหมายให้กระผมพิจารณา

ในฐานะที่กระผมเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องนี้ในคณะกรรมการวิสามัญร่างแผนพัฒนาการเมืองอยู่แล้ว และได้พิจารณาคำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรเสนอร่างดังกล่าวมาให้ท่านนายกรัฐมนตรี พิจารณา และในขณะเดียวกันก็จะนำเรื่องนี้ให้พรรคประชาธิปัตย์พิจารณาด้วย

โดยสรุป เรื่องที่เสนอนี้ประกอบด้วยร่างพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ ฉบับแรกเรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม” ฉบับที่สองเรียกว่า “ร่างพระราชบัญญัติห้ามกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม” (ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Conflict Of Interest Act) รายละเอียดของทั้งสองฉบับโดยย่อ ดังนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

ใช้กับนักการเมือง โดยจัดให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาได้ส่วน หากนักการเมืองผู้ใดถูกกล่าวหาโดยนักการเมืองด้วยกันร่วมลงชื่อ 50 คนขึ้นไป หรือโดยประชาชน 50,000 คน

ประมวลจริยธรรมที่อาจจะถูกกล่าวหาอาผิดได้ ปรากฏอยู่ในท้ายพระราชบัญญัติในหมวดที่ 2 (ส่วนหมวดที่ 1 เป็นข้อพึงปฏิบัติ แต่หมวดที่ 2 คือข้อที่ด้องปฏิบัติ)

2. ร่างพระราชบัญญัติห้ามกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ได้ทราบไว้ในร่างพระราชบัญญัติ ป.ป.ช. (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแห่งชาติ) จะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมอยู่แล้ว ฉะนั้น ร่างที่นำเสนอนี้อาจนำไปรวมในฉบับ ป.ป.ช. ได้

โดยสรุป ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐประกอบอาชีพที่อาจทำให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

กตบเชิน นายกรัฐมนตรี

เรียน นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
ได้เลขาฯ ด่วน ส่งให้ท่านนายกรัฐมนตรี
ดำเนินการต่อไป

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

น.ส. พิชญาภรณ์

(นายวิชัย ดันศิริ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร เขต 4

ที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

เลขาฯ นายกรัฐมนตรี

น.ส. พิชญาภรณ์

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ร.ก.ค.๑

6/7/41

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ บัญญัติให้รัฐต้องจัดให้มี
แผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมือง เพื่อป้องกันการทุจริต และประพฤตินิยมชอบและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติ
หน้าที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรฐานทางคุณธรรม
และจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งขึ้น แล้วแต่กรณี เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดละเมิดหรือฝ่าฝืนคุณธรรมและจริยธรรมตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าประพฤติผิดคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๕ บุคคลดังต่อไปนี้ มีสิทธิกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประพฤติผิดคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีการดำเนินการไต่สวนตามพระราชบัญญัตินี้

(๑) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน ซึ่งต้องประกอบด้วยราษฎรซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเดียวกัน ไม่ต่ำกว่าสิบจังหวัด และมีจำนวนราษฎรจังหวัดละไม่น้อยกว่าสองพันห้าร้อยคน เข้าชื่อร่วมกัน

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนสภาละไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เข้าชื่อร่วมกัน

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานวุฒิสภา โดยให้ระบุพฤติกรรมการแสดงให้เห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกกล่าวหาได้ประพฤติผิดคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างไร

หลักเกณฑ์การตรวจสอบรายชื่อผู้กล่าวหาให้เป็นไปตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด

มาตรา ๖ เมื่อได้รับคำกล่าวหาตามมาตรา ๕ ให้ประธานวุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งจำนวนสิบเจ็ดคนเพื่อทำการไต่สวน โดยให้ประกอบด้วยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อัยการสูงสุด ตัวแทนของคณะบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ตัวแทนของคณะบดีคณะรัฐศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสามคนที่วุฒิสภามีมติเลือกโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคนเป็นผู้ไม่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจทำการไต่สวนข้อเท็จจริงตามคำกล่าวหา ทั้งนี้ ในการไต่สวนจะต้องให้โอกาสผู้กล่าวหาหรือผู้แทนของผู้กล่าวหา และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามสมควร และให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ให้กรรมการที่แต่งตั้งขึ้นเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

เมื่อกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว ให้ทำรายงานเสนอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

มาตรา ๗ ในกรณีที่วุฒิสภาลงมติด้วยคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่มาประชุมให้ถือว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้นประพฤติผิดคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีเช่นว่านี้ให้ประธานวุฒิสภามีหนังสือแจ้งมติของวุฒิสภาให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทราบ และให้ประกาศรายงานของคณะกรรมการพร้อมทั้งมติของวุฒิสภาในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ แทนประธานวุฒิสภาและวุฒิสภา

มาตรา ๙ ให้ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎรและนายกรัฐมนตรีรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ร่างมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

โดยที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา หรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นตำแหน่งทางการเมือง เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่รับผิดชอบในทางนิติบัญญัติและในทางการบริหารประเทศที่สำคัญยิ่ง จำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน สำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงสมควรกำหนดให้มีร่างมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไว้เพื่อเป็นการประมวลความประพฤติ โดยในร่างมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนี้ ได้กำหนดบทบัญญัติไว้ทั้งในหมวดจริยธรรมทั่วไป ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพึงปฏิบัติและในหมวดที่ว่าด้วยความรับผิดชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและส่งเสริมชื่อเสียง เกียรติคุณและเป็นเกียรติฐานะของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสืบไป อันจะยังผลให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ประพฤติตนอยู่ในกรอบมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมนี้ ได้รับการยกย่องให้เป็นที่น่าเชื่อถือของบุคคลโดยทั่วไป สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ไม่ประพฤติตนอยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมนี้ ควรที่จะถูกดำเนินให้เป็นที่น่าประจักษ์จากรัฐสภา พรรคการเมือง สื่อมวลชน สังคม และจากบุคคลโดยทั่วไปตามควรแก่กรณี

หมวด ๑

จริยธรรมทั่วไป

- ข้อ ๑. ต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ข้อ ๒. ต้องรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ
- ข้อ ๓. เป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย และหลักจริยธรรมเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว
- ข้อ ๔. มีอุดมการณ์ และตั้งใจทำงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ ไม่น้อยถนอ คดโกง
- ข้อ ๕. ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรมทั้งโดยส่วนตัวและโดยหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน ทำตนให้เป็นที่เชื่อมั่น ศรัทธา และไว้วางใจของประชาชน

ข้อ ๖. พึงมีทัศนคติที่ดี พัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อ ๗. ประพฤติตนโดยวางตัวเป็นกลาง มีความยุติธรรม ปฏิบัติต่อประชาชนทั่วไปอย่างเสมอหน้ากัน

ข้อ ๘. มีมารยาทและคุณธรรมทางการเมือง ไม่ซื้อเสียง

ข้อ ๙. ต้องไม่แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด โดยไม่มีหลักฐาน

ข้อ ๑๐. ไม่ใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ราชการไปแสวงหาการจ้างงานอื่นที่มีค่าตอบแทนสูง

ข้อ ๑๑. ไม่ใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ทางการเมือง ก้าวก้าว กดขี่ ข่มเหงข้าราชการประจำ และประชาชน ไม่ทำตัวเป็นนายประชาชน

ข้อ ๑๒. รักษาความลับของทางราชการ

ข้อ ๑๓. พิจารณาออกกฎหมายที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวม

ข้อ ๑๔. ไม่คบหากับผู้ประพฤติดกกฎหมาย หรือผู้มีอิทธิพล เช่น ผู้เปิดบ่อนการพนัน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นต้น

ข้อ ๑๕. ไม่ขาดประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือขาดประชุมคณะกรรมการติดต่อกันเกิน ๓ ครั้ง โดยไม่มีเหตุผลสำคัญ และจำเป็น

ข้อ ๑๖. ไม่มีพฤติกรรมในเชิงธุรกิจการเมือง

ข้อ ๑๗. ปฏิบัติต่อบุคคล หรือองค์กรธุรกิจที่ติดต่อทำธุรกิจกับหน่วยงานของรัฐบาลตามระเบียบและขั้นตอนอย่างเท่าเทียมเสมอหน้ากัน โดยไม่เลือกปฏิบัติตามความสัมพันธ์ส่วนตัว

ข้อ ๑๘. พบปะเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ทุกข์ สุขและรับฟังเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนและริหาทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนและเสมอหน้ากัน โดยไม่เลือกปฏิบัติว่าเป็นพวกเขา พวกเรา หรือเป็นหัวคะแนนของตนเท่านั้น

ข้อ ๑๙. ต้องไม่ยินยอมให้บุคคลในครอบครัวและผู้ใกล้ชิดก้าวก้าวยการปฏิบัติหน้าที่ของตนหรือของผู้อื่น และจะต้องไม่ยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์อันมิชอบ

ข้อ ๒๐. ต้องระมัดระวังมิให้การประกอบวิชาชีพ อาชีพ หรือการงานอื่นใดของกลุ่มสมรส บุคคลซึ่งอยู่ในครอบครัว มีลักษณะเป็นการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

ข้อ ๒๑. ต้องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา

ข้อ ๒๒. ต้องยึดมั่นในระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งผู้สมควรดำรงตำแหน่งต่าง ๆ

หมวด ๒

ความรับผิดชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- ข้อ ๒๓. ต้องแสดงความรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาด
- ข้อ ๒๔. ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของราชการและใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนรวมตามวัตถุประสงค์ของราชการเท่านั้น
- ข้อ ๒๕. ไม่ใช่และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการเพื่อให้ผู้อื่น หรือประชาชน เข้าใจผิดหรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก
- ข้อ ๒๖. เมื่อออก หรือพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบแล้วไปทำงานให้เอกชน จะต้องไม่นำความลับหรือข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับของราชการไปเพื่อใช้ประโยชน์ในการทำงานให้เกิดประโยชน์แก่เอกชนนั้น ๆ ภายในกำหนดระยะเวลา ๑ ปี นับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง
- ข้อ ๒๗. ต้องไม่ประพฤติตนอันเป็นการสร้างศัตรูให้แก่ประเทศหรือทำให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิของชาติ
- ข้อ ๒๘. ไม่ทำสัญญาผูกพัน หรือผูกมัดรัฐบาลกับธุรกิจเอกชนด้วยวิธีที่ไม่โปร่งใส ส่อการทุจริตฉ้อฉลธรรม
- ข้อ ๒๙. ไม่ร่วมมือกับบุคคลหรือองค์กรใด ๆ กระทำการหรือแสวงหาผลประโยชน์ที่ขัดต่อการทำหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ
- ข้อ ๓๐. ต้องเปิดเผยข้อมูลหรือการกระทำที่ทำให้ราชการเสียหาย การฉ้อฉล หลอกลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิด และการทุจริตคอร์รัปชันต่อราชการ ต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
- ข้อ ๓๑. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องละเว้นไม่นำเอาเรื่องที่เป็นเท็จมากล่าวหาโจมตีกัน
- ข้อ ๓๒. เป็นตัวอย่างในการทำหน้าที่พลเมืองดี โดยเฉพาะความรับผิดชอบในการเสียภาษีอากรที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- ข้อ ๓๓. ต้องเคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของผู้อื่น ไม่นำเอาเรื่องส่วนตัวและส่วนครอบครัวมาเปิดเผย และไม่นำเอาเรื่องที่ปราศจากหลักฐานชัดเจนมากล่าวหากัน
- ข้อ ๓๔. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องไม่รับของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์ใดจากบุคคลอื่น อันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ และจะต้องดูแลให้คู่สมรสและบุคคลในครอบครัวปฏิบัติเช่นเดียวกันด้วย
-

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติห้ามกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์
ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการห้ามกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์
ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ระดับสูง เมื่อพ้นจากตำแหน่งได้นำข้อมูลซึ่งตนได้รับขณะตนดำรงตำแหน่งนำไปใช้
เป็นประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการเข้าไปดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท รวมทั้ง
กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่งก็ได้เข้าไปดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน
หรือบริษัท ทำให้เกิดความเสียหายต่อราชการและความได้เปรียบเสียเปรียบแก่
ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ซึ่งไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ดังกล่าวอยู่ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น สมควรจำกัดการกระทำดังกล่าวเพื่อความ
เป็นธรรมและประโยชน์ส่วนรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ห้ามกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
และประโยชน์ส่วนรวม
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยห้ามกระทำการอันเป็นการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติห้ามกระทำการ
อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้โดยชัดแจ้งในรัฐธรรมนูญ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประกอบอาชีพหรือจะประกอบอาชีพอย่างไร ต้องไปลงทะเบียนแจ้งต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นอาชีพซึ่งต้องห้าม ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นทราบภายในสามสิบวัน และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องเลิกประกอบอาชีพดังกล่าวภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งทางบริหารด้วยนั้น เมื่อพ้นจากตำแหน่งบริหารดังกล่าวแล้ว ห้ามมิให้ประกอบอาชีพที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับตำแหน่งทางบริหารที่ตนเคยดำรงอยู่ เป็นระยะเวลาสองปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้ประกาศ กำหนดตำแหน่งทางบริหารและการประกอบอาชีพที่ห้ามมิให้ประกอบตามวรรคหนึ่ง ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการกอง ขึ้นไป ประสงค์จะดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ซึ่งจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม นอกเหนือจากตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่นี้ ให้ยื่นขออนุญาตต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไป เพื่อพิจารณาอนุญาต

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาต ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นอุทธรณ์คำสั่ง ไม่อนุญาตต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แล้วให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาและแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบโดยไม่ชักช้า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับปลัดกระทรวงให้ขออนุญาตต่อรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีพิจารณาและมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายในสามสิบวัน ในกรณีมีคำสั่งไม่อนุญาตให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งบริหารตั้งแต่ระดับ ๑๐ หรือเทียบเท่า หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด ซึ่งได้ลาออกหรือออกจากราชการไปแล้วประกอบอาชีพอิสระหรือดำรงตำแหน่งใดใน ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เป็นกำหนดระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นผู้ประกาศ กำหนดอาชีพและหลักเกณฑ์การอนุญาตและการพิจารณาอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

(มาตรา ๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ ต้องระวางโทษ...)

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี